

**UCHWAŁA NR LV/73/2022
RADY GMINY ŁUKTA**

z dnia 29 grudnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Łukta na lata 2023 - 2028

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 roku, Nr 142, poz. 559 ze zm.), art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. 2021 poz. 1249 ze zm.) oraz art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 roku, poz. 2268 ze zm.) - **Rada Gminy w Łukcie uchwala, co następuje:**

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla gminy Łukta na lata 2023-2028, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Łukta.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko – Mazurskiego.

Przewodnicząca Rady Gminy

Marta Drozdowska

Załącznik do uchwały Nr LV/73/2022

Rady Gminy Łukta

z dnia 29 grudnia 2022 r.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Łukta na lata 2023 - 2028

PODSTAWA PRAWNA

Program realizowany będzie w oparciu o następujące akty prawne:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 21 kwietnia 1997 (Dz.U.1997, nr. 78, poz. 483 ze zmianami),

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. 2021 poz. 1249 ze zmianami).

Ustawa z dnia 12 marca z 2004 r o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2021 roku, poz. 2268 ze zmianami).

Ustawa z 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 447 ze zmianami),

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (tj. Dz. U. 2021r. poz. 1882 ze zmianami),

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (tj. Dz. U. z 2022r. poz. 1138 ze zmianami.),

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964r. – Kodeks cywilny (tj. Dz.U 2022, poz. 1360)

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1375 ze zmianami),

Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj. Dz. U. 2021 r., poz. 11805 ze zmianami),

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2021 r, poz. 1119 ze zmianami),

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. 2020 r., poz. 2050 ze zmianami),

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (t.j. Dz. U. 2011 r., Nr 209, poz.1245 ze zmianami),.

Program jest spójny z:

1. Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 (uchwała RM z dnia 21 grudnia 2021r. Dz.U z 2021 poz. 1204)

2. Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łukta na lata 2018-2026 (Uchwała Rady Gminy w Łukcie Nr XLIV/244/2018 z dnia 28.02.2018. w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łukta na lata 2018-2026)

Wstęp

Przemoc w rodzinie jest poważnym, zataczającym coraz szersze kręgi problemem o dużej szkodliwości społecznej, które stanowi jedno z podstawowych zagrożeń dla rodziny i jej członków. Polega na jednorazowym lub powtarzającym się umyślnym działaniu lub zaniechaniu naruszającym prawa lub dobra osobiste osoby najbliższej, a także innych osób zamieszkujących wspólnie lub wspólnie gospodarujących, w szczególności narażającym te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszającym ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodującym szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym oraz wywołującym cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Najczęściej ofiarami przemocy w rodzinie są kobiety i dzieci, nierzadko osoby starsze, niepełnosprawne, czasami mężczyźni. Zjawisko to występuje we wszystkich grupach społecznych niezależnie od poziomu wykształcenia czy sytuacji materialnej. Przemoc jest demonstracją siły i chęcią przejęcia kontroli nad drugą osobą, powoduje u ofiary niską samoocenę, poczucie bezsilności i bezradności, ciągły niepokój, depresję oraz choroby związane ze stresem. Dla dzieci doznających lub będących świadkami przemocy jej skutki są nieodwracalne i mogą objawiać się dopiero w życiu dorosłym. Wyodrębnia się kilka rodzajów przemocy, które mają swoje charakterystyczne wyznaczniki, ale też wiele elementów wspólnych:

- **przemoc fizyczna**, która obejmuje wszelkiego rodzaju bezpośrednie działania z użyciem siły, tj. popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielenie koniecznej pomocy itp.
- **przemoc psychiczna**, która odznacza się sprawowaniem przez sprawcę kontroli nad inną osobą i przyjmuje formę wyśmiewania poglądów, religii, pochodzenia, narzucania własnych poglądów, karania poprzez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stałą krytykę, wmawiania choroby psychicznej, izolację społeczną (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domagania się posłuszeństwa, ograniczania snu i pożywienia, degradacji werbalnej (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowania gróźb itp.
- **przemoc seksualna**, która polega na wymuszaniu pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, seksu z osobami trzecimi, sadystycznych form współżycia seksualnego oraz demonstrowaniu zazdrości i krytyce zachowań seksualnych.
- **przemoc ekonomiczna**, która obejmuje działania mające na celu całkowite uzależnienie finansowe ofiary od sprawcy, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny.
- Rodzajem przemocy jest również **zaniedbywanie**, które wiąże się z niezaspokajaniem podstawowych potrzeb emocjonalnych i fizycznych, odrzuceniem emocjonalnym.

Przemoc dzieli się również na gorącą, czyli taką, która naładowana jest furją, złością, gniewem, jest pełna ekspresji oraz przemoc chłodną, która stosowana jest bez gniewu, z premedytacją, jest uporządkowana, mogą jej przyświecać pozytywne cele, tj. przekonania, filozofia, wiara itp. W świetle polskiego prawa przemoc w rodzinie jest przestępstwem, które w zależności od tego, czy ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigane z różnych artykułów kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, jest kwalifikowana jako przestępstwo polegające na fizycznym lub psychicznym znęcaniu nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny (art. 207 KK). Podstawowym aktem prawnym, który określa w Polsce zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób stosujących przemoc w rodzinie, jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W jej myśl osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego; interwencji kryzysowej i wsparcia; ochrony przed dalszym krzywdzeniem przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej; zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie; badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyni rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie oraz zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu

prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania. Wobec osób stosujących przemoc w rodzinie podejmuje się natomiast środki mające na celu zapobieganie ich kontaktowaniu się z osobami pokrzywdzonymi oraz oddziaływania korekcyjno-edukacyjne. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego. Na szczeblu gminnym obejmują one:

- tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym: opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Celem strategicznym Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona osób doznających przemocy w rodzinie, zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ograniczenie skali zjawiska w Gminie Łukta. Program określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na: rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie.

Program Przeciwdziałania Przemocy Gminy Łukta ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2023-2028. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

Program zakłada kompleksową pomoc zarówno dla ofiar jak i sprawców przemocy przy udziale służb i instytucji, organizacji pozarządowych i społeczności lokalnej. Wymaga podejmowania równoczesnych działań o charakterze interwencyjnym, profilaktycznym, terapeutycznym i korekcyjnym. Program nie tworzy nowych instytucji, a wzmacnia kompetencje już istniejących.

Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Łukta

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie. Na dzień 31.10.2022r. Gmina Łukta liczy 4.469 mieszkańców (w tym 65 osób zameldowanych na pobyt czasowy). Stopa bezrobocia w powiecie ostródzkim na dzień 30.10.2022r. wynosiła 8,6%

Z danych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarny w Łukcie wynika, że w roku 2022r. (stan na dzień 30.11.2022r.) założono 8 Niebieskich Kart (w tym 2 NK w jednej rodzinie). W roku 2021 założono 11 Niebieskich Kart. Osobami doznającymi przemocy były najczęściej kobiety i dzieci, które są świadkami przemocy. Sprawcami byli głównie mężczyźni, w większości przypadków nadużywający bądź uzależnieni od alkoholu, w jednym przypadku sprawcą przemocy była kobieta uzależniona od alkoholu. Wobec 2 osób wydano nakaz opuszczenia lokalu mieszkalnego i zakaz zbliżania do członków rodziny, natomiast wobec 1 osoby wydano zakaz zbliżania się do osoby doznającej przemocy. W wyniku zarzutów o stosowanie przemocy 2 osoby zostały aresztowane.

W roku 2021 założono 11 Niebieskich Kart. Wobec 5 osób stosującej przemoc wszczęto dochodzenie z art.207 Kodeksu Karnego w tym: 4 osoby miały zakaz zbliżania do członków rodziny, natomiast wobec 1 osoby zastosowano tymczasowy areszt, po zwolnieniu z aresztu zakaz zbliżania.

Ze statystyk policyjnych Posterunku Policji w Łukcie wynika, że na terenie gminy w roku 2022 do dnia 09.12.2022r. przeprowadzonych zostało 25 interwencji domowych, z czego wszczęto postępowanie o stosowanie przemocy w 7 rodzinach. Dla porównania w roku 2021 przeprowadzonych zostało 39 interwencji domowych, z czego wszczęto postępowanie o stosowanie przemocy w 11 rodzinach.

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łukcie wynika, że w roku 2022 (stan na dzień 30.11.2022r.) było 10 nowych zgłoszeń o podjęcie działań w stosunku do osób nadużywających alkohol, z tego 2 osoby podjęły terapię dla osób uzależnionych od alkoholu (w tym 1 osoba stosująca przemoc). Natomiast w roku 2021r. było 5 nowych zgłoszeń o podjęcie działań w stosunku do osób nadużywających alkohol. Wobec 2 osób w 2021 r. zostało zastosowane sądowe zobowiązanie do leczenia odwykowego.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łukcie wynika, że na dzień 30.11.2022r. - 11,12% ludności gminy korzysta z pomocy pieniężnej i niepieniężnej. Wśród rodzin korzystających z pomocy w 2022 roku w 4 rodzinach występuje przemoc. W roku 2021 z pomocy korzystały 3 rodziny, gdzie występowała przemoc w rodzinie, w tym matka z dzieckiem korzystała ze wsparcia Ośrodka Interwencji Kryzysowej z powodu przemocy w rodzinie.

W szkołach na terenie Gminy Łukta występują także przypadki przemocy fizycznej i psychicznej. Przemoc fizyczna wyraża się kopaniem, szarpaniem, popychaniem. Przemoc psychiczna to bezustanne wyśmiewanie się, poniżanie, wyzywiska.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

Zasoby Gminy Łukta w zakresie realizacji Programu

1. Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin.
2. Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:
 - Ośrodek Pomocy Społecznej w Łukcie
 - Posterunek Policji w Łukcie,
 - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - placówki oświatowe,
 - Gminny Ośrodek Kultury i świetlice wiejskie
 - Niepubliczny ZOZ Łukta
 - pielęgniarki środowiskowe,
 - organizacje pozarządowe,
 - parafie.

Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych,
- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
- otwartość i chęć współpracy specjalistów,
- silne więzi rodzinne,
- chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

Zagrożenia w realizacji zadań

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- brak współpracy rodziny w zakresie przewycięzania kryzysów,
- problem uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- ubóstwo,
- brak infrastruktury socjalnej w gminie,
- brak lub zbyt mała współpraca interdyscyplinarna,
- brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego.

Założenia programu

- uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie
- promowanie modelu rodziny wolnej od przemocy.
- edukacja dzieci, młodzieży i osób dorosłych w zakresie przeciwdziałania przemocy.
- działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Adresaci programu

- Osoby doznające przemocy w rodzinie (dzieci, współmałżonkowie, partnerzy, osoby starsze, niepełnosprawne),
- Sprawcy przemocy w rodzinie,\
- Przedstawiciele instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacjach przemocowych,
- Społeczność lokalna – mieszkańcy gminy Łukta.

Cel główny programu: Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie gminy Łukta

Ochrona osób przed przemocą w rodzinie i zapobieganie wystąpieniu tego zjawiska jest ważnym zadaniem instytucji i organizacji publicznych. Niezbędne w jego realizacji jest podjęcie działań profilaktycznych oraz odpowiednie pomaganie osobom dotkniętym przemocą i oddziaływanie na osoby stosujące przemoc.

W związku z tym cel główny Programu będzie realizowany poprzez osiągnięcie celów szczegółowych przypisanych do poszczególnych obszarów priorytetowych, wskazanych w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Cel szczegółowy I. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, z uwzględnieniem specyfiki wiekowej beneficjentów

Na występowanie przemocy w rodzinie wpływa niski poziom wiedzy, brak umiejętności i postawy mieszkańców. Aby zmniejszyć skalę występowania tego zjawiska, niezbędne jest podejmowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania temu zjawisku. Działania te powinny być ukierunkowane na:

- poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa na temat samego zjawiska oraz możliwości uzyskania pomocy w przypadku jego wystąpienia,
- zmniejszenie przyzwolenia dla stosowania przemocy w rodzinie,
- zwiększenie kompetencji interpersonalnych i opiekuńczo-wychowawczych.

Pożądane w tym obszarze zmiany zostaną osiągnięte w wyniku realizacji następujących 5 działań:

Działanie I.1. Zwiększenie wiedzy mieszkańców gminy Łukta o zjawisku przemocy w rodzinie oraz możliwościach i miejscach uzyskania pomocy

Działanie to będzie realizowane poprzez prowadzenie kampanii społecznych i działań informacyjno-edukacyjnych, kierowanych do ogółu społeczności i środowisk zagrożonych wystąpieniem przemocy w rodzinie, informujących o zjawisku przemocy w rodzinie, możliwościach uzyskania pomocy oraz uwrażliwiających na ten problem, a także promujących wartości i postawy alternatywne do postaw przemocowych.

Działanie I.2. Zwiększenie społecznej akceptacji dla reagowania na przypadki przemocy w rodzinie

Działanie to będzie realizowane poprzez edukowanie społeczeństwa na temat mitów i stereotypów sprzyjających powstawaniu wzorców zachowań przemocowych oraz ich skutków dla rodziny i społeczeństwa, informowanie mieszkańców gminy Łukta o sposobach i drogach zgłaszania przypadków przemocy w rodzinie, promowanie postaw społecznych wspierających osoby doznające przemocy w rodzinie oraz skutecznych form interwencji i pomocy tym osobom.

Działanie I.3. Zwiększenie kompetencji interpersonalnych i opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach z dziećmi i uczącą się młodzieżą

Działanie to będzie realizowane poprzez realizację programów profilaktycznych dla rodziców, ukierunkowanych na poprawę komunikacji, umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy, zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych oraz promujących metody wychowawcze alternatywne wobec przemocy, a także realizację programów edukacyjnych dla osób będących w związkach, w zakresie profilaktyki przemocy w rodzinie, realizację programów profilaktycznych w rodzinach, w których zdiagnozowano czynniki ryzyka krzywdzenia małych dzieci i wspieranie rodzin zagrożonych przemocą.

Działanie I.4. Zmniejszenie przyzwolenia dla stosowania przemocy w rodzinie, w tym stosowania przemocy wobec zależnych członków rodziny (dzieci, osób starszych, osób z niepełnosprawnością)

Działanie to będzie realizowane poprzez przekazywanie wiedzy o konsekwencjach prawnych i skutkach stosowania przemocy w rodzinie, poprzez prowadzenie różnorodnych działań informacyjno-edukacyjnych.

Kampanie będą kierowane do ogółu mieszkańców gminy Łukta albo do wybranych grup, np. świadków, osób stosujących przemoc w rodzinie. Powyższe działania powinny zmniejszać przyzwolenie dla jej stosowania.

Działanie I.5. Rozwijanie kompetencji dzieci i młodzieży w zakresie reagowania na zagrożenia związane z symptomami i przejawami przemocy w rodzinie

Działanie to będzie realizowane poprzez realizację programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży ukierunkowanych na rozwój umiejętności społecznych i promujących relacje interpersonalne oparte na wzajemnym szacunku, wypracowywaniu porozumienia oraz o komunikację bez przemocy, a także prowadzenie kampanii informujących o zagrożeniach dla dzieci i młodzieży związanych z przemocą w rodzinie oraz o możliwościach uzyskania pomocy.

Cel szczegółowy II. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie

Zapewnienie odpowiedniej ochrony i pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie wymaga odpowiedniej dostępności oraz skuteczności systemu pomocy i wsparcia. Oznacza to dbanie o rozwój infrastruktury instytucji publicznych oraz wypracowanie zasad ich współpracy. Ważną rolę w tym obszarze pełnią zespoły interdyscyplinarne.

Pożądane w tym obszarze zmiany zostaną osiągnięte w wyniku realizacji następujących 4 działań:

Działanie II.1. Zwiększenie liczby osób doznających przemocy w rodzinie, które zgłosiły się same lub zostały zgłoszone przez innych do podmiotów zajmujących się przemocą w rodzinie, jako wymagające pomocy

Działanie to będzie realizowane poprzez prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych i kampanii przekazujących wiedzę mieszkańcom gminy Łukta o procedurze „Niebieska Karta” oraz o sposobach i miejscach zgłaszania przypadków przemocy, upowszechnianie i promowanie wśród pracowników oświaty, ochrony zdrowia, funkcjonariuszy Policji i członków GRPA zasad postępowania w przypadkach zdiagnozowanej przemocy w rodzinie,

Działanie II.2. Zapewnienie dostępności i różnorodności oferty pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie

Działanie to będzie realizowane poprzez wspieranie programów pomocy specjalistycznej, udzielanie bezpłatnej pomocy dzieciom i młodzieży oraz osobom dorosłym doznającym przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez prowadzenie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, medycznego, zawodowego i rodzinnego oraz interwencji kryzysowej,

Działanie II.3. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osób w rodzinach, w których występuje przemoc

Działanie to będzie realizowane w trakcie realizacji procedury „Niebieskiej Karty” przez zobowiązane do tego instytucje, służby, w tym monitorowanie sytuacji rodziny przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą, zapewnienie bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, pomocy w uzyskaniu mieszkania, dodatkowych kwalifikacji zawodowych i zatrudnienia oraz wsparcia finansowego, zapewnienie edukacji prawnej osobom doznającym przemocy w rodzinie, asystowanie osobom doznającym przemocy w rodzinie przy załatwianiu spraw w instytucjach, w tym sądach.

Działanie II.4. Poprawa funkcjonowania osób doznających przemocy w rodzinie w różnych sferach życia, m.in.: rodzinnej, zawodowej, społecznej

Działanie to będzie realizowane poprzez prowadzenie programów wsparcia i pomocy w formie oddziaływań indywidualnych i grupowych, realizację programów doskonalących kompetencje i umiejętności zawodowe osób doznających przemocy w rodzinie, programów aktywizacji zawodowej oraz programów ukierunkowanych na poprawę komunikacji w rodzinie i rozwiązywanie konfliktów bez użycia przemocy.

Cel szczegółowy III. Zwiększenie skuteczności oddziaływań skierowanych do osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie i stosujących przemoc w rodzinie

Zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie wymaga skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Dlatego niezwykle ważne jest tworzenie i rozszerzanie oferty oddziaływań instytucji publicznych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Pożądane w tym obszarze zmiany zostaną osiągnięte w wyniku realizacji następujących 2 działań:

Działanie III.1. Zapewnienie dostępności i różnorodności oferty kierowanej do osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie i osób stosujących przemoc w rodzinie

Działanie to będzie realizowane poprzez kierowanie do programów osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie, stosujących przemoc w rodzinie i skłonnych do zachowań agresywnych w stosunku do osób bliskich w formie oddziaływań indywidualnych i grupowych, warsztatów umiejętności opiekuńczo-wychowawczych i komunikacji.

Działanie III.2. Zmiana niepożądanych zachowań i postaw osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie i osób stosujących przemoc w rodzinie

Działanie to będzie realizowane poprzez prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii informujących o konsekwencjach stosowania przemocy, możliwościach skorzystania z pomocy i ofercie realizowanej na terenie Gminy lub poza nią, prowadzenie działań i programów motywujących osoby, wobec których istnieje podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie i osoby stosujące przemoc w rodzinie do skorzystania z programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i pomocy psychoterapeutycznej.

Cel szczegółowy IV. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług

Zapewnienie wysokiej jakości i dostępności świadczonych usług jest ściśle związane z dbaniem o podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz o dobrą współpracę między tymi służbami i podmiotami.

Pożądane w tym obszarze zmiany zostaną osiągnięte w wyniku realizacji następujących 3 działań skierowanych do specjalistów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie:

Działanie IV.1. Zwiększenie wiedzy i umiejętności pracowników podmiotów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

Działanie to będzie realizowane poprzez przygotowanie i upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych i szkoleniowych oraz udział i organizowanie szkoleń, konferencji, seminariów, spotkań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym upowszechniających nowe metody pracy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pozwalające na wymianę doświadczeń i dobrych praktyk.

Działanie IV.2. Zwiększenie efektywności działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Działanie to będzie realizowane poprzez zapewnienie różnych form doradztwa i wsparcia edukacyjnego, koordynację pracy Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i powoływanych grup roboczych, w tym m.in. promowanie skutecznych lokalnych rozwiązań, zapewnienie superwizji w programach pomocowych

Działanie IV.3. Zwiększenie efektywności współpracy interdyscyplinarnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Działanie to będzie realizowane poprzez udział, a także organizowanie spotkań, seminariów, narad roboczych służących poznaniu i integracji środowiska specjalistów w ramach lokalnych systemów wsparcia, organizowanie wymiany doświadczeń w ramach spotkań dyskusyjnych z udziałem przedstawicieli różnych środowisk, współdziałanie służb oraz innych podmiotów w ramach realizacji „Niebieskiej karty” nawiązanie współpracy w realizacji Programu z kościołami i innymi związkami wyznaniowymi.

Spodziewane efekty i ocena prowadzonych działań

1. Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy domowej.
2. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla ofiar i świadków przemocy.
3. Zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków przemocy w rodzinie.
4. Spadek liczby przypadków przemocy domowej.
5. Zwiększenie społecznej świadomości, wrażliwości i zaangażowania w problematykę przeciwdziałania przemocy.
6. Zwiększenie skuteczności działania służb, instytucji i organizacji społecznych pracujących w obszarze przemocy domowej oraz poprawa współpracy w tym zakresie.

Źródła finansowania

Głównym źródłem finansowania zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie będą środki budżetu Gminy Łukta przeznaczone na działania wyszczególnione w programie. Dodatkowo, niektóre działania z zakresu przeciwdziałania przemocy będą realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz w ramach sił i środków posiadanych przez wyszczególnione w niniejszym programie instytucje.

Realizatorzy/ partnerzy programu

1. Zespół Interdyscyplinarny w Łukcie
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łukcie
3. Gminna Komisja Rozwiązywania problemów Alkoholowych w Łukcie
4. Posterunek Policji w Łukcie
5. Urząd Gminy w Łukcie
6. Szkoły i przedszkole działające na terenie gminy Łukta
8. Ośrodek Zdrowia w Łukcie
9. Pielęgniarski środowiskowe
10. Gminny Ośrodek Kultury w Łukcie
- świetlice wiejskie
11. Gminna Biblioteka Publiczna w Łukcie
10. Organizacje pozarządowe
11. Społeczność lokalna

Wdrażanie, monitorowanie i ewaluacja programu

Koordynatorem realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Łukta na lata 2023-2028 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łukcie. Sformułowane w dokumencie zadania będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji. Skuteczność wdrożenia Programu będzie m.in. zależała od posiadanych i pozyskanych środków finansowych na opracowanie i realizację projektów, które będą zgodne z przyjętymi w nim zadaniami. Monitoring Programu, polegający na zbieraniu i analizowaniu informacji na temat realizowanych bądź zrealizowanych już zadań, będzie prowadzony corocznie. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych zadań zmierza w słusznym kierunku. Monitoring Programu dostarczy również informacji pozwalających na przeprowadzenie jego ewaluacji, która dotyczy oceny efektów wdrożenia wyznaczonych zadań.

W terminie do 31 marca każdego roku Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej przedstawi Wójtowi Gminy Łukta sprawozdanie z realizacji Programu. Sprawozdanie zostanie sporządzone na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów biorących udział w realizacji Programu.

Uzasadnienie

do uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla gminy Łukta na lata 2023 – 2028

Zgodnie z art.6 ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j Dz.U.2021 poz.1249 ze zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Program będący przedmiotem niniejszej uchwały został opracowany w oparciu o Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z uwzględnieniem potrzeb, możliwości i zasobów gminy Łukta. Program określa wachlarz zaplanowanych działań, których celem będzie zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego i profesjonalnego systemu pomocy dla osób zagrożonych lub uwikłanych w zjawisko przemocy domowej, angażuje wiele służb, instytucji, organizacji do odpowiedzialności za ich realizację.

Obowiązujący do tej pory Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla gminy Łukta był realizowany na lata 2012-2022.

Mając na względzie powyższe, podjęcie uchwały jest uzasadnione.